

EGYETÉRTÉS

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetések és nyilvántartás felvételnek Arszabály szerinti a Hirdetési Hivatalban: Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca sarkán 1. sz.

Szerkesztő-s kiadó-hivatal: Budapest IV. hímző-utca és kalap-utca sarkán 1. sz. Csak bérmentes levelek fogadhatók el. Kéziratok vissza nem küldetnek.

Az örökké haldokló császár!

Kik azok a nihilisták? Kik azok a rémesen rejtélyes alakok, a kiket semmi földi hatalom, sem az örökkön őröz katonák, sem a folyton őröz rendőrség, sem biztos kőfalak, sem elrekesztelt ajtók meg nem akadályozhatnak, hogy titokteljesen, felismerhetlenül, körülhatárolt következetességgel rohanják meg a világ leghatalmasabb uralkodójának életét? Micsoda megfélemlést találhatunk róltuk, a kik annyival előbbi merénylet után, a legheberebb vigyázat dacára a csárának saját palotájában a legrendkívül, egészen példátlan merényletet megkísérelték? Ha azt híhetők, hogy az ég boszúja küld iszonyatos ördöklő anyagokat, kik észrevehetetlen lángokkal seperhetik el ellentámas nélkül a halandókat, nekik tulajdonítanak a pusztulás és halál jelenetét a téli palota őrszobájában. Ha azt híhetők, hogy a pokolnak összeesküvése a föld mélyéből bocsát elő gyilkos démonokat, kik lehelleltekkel okádják a megsemmisítő tüzet, őket gyanítanak az aknában a csárának ebédli terme alatt. Mindaz, mit csak a legbabonásabb korok természetfölötti hatalmak beavatkozásáról oly borzalmasan regéltek, valószínűvé látszik válni azokban a napi hírekben, melyeket a tizenkilencedik század egyik legpraktikusabb találmánya, a villanyos táviró Pétervárról röpi hözánk.

Mégis az az egy bizonyos előttünk, hogy ezek a megközelíthetetlen rejtélyes alakok nem jönnek sem az égből, sem a pokolból, csak földi teremtenyek, halandó emberek, kik emberi képességek határait túl nem haladhatják. De hát kik akkor a nihilisták, kik ők valóban? Lehetőség-e, hogy ifjú rajongók, kik semmi felháborítást nem rendelkeznek, csak saját korlátlan lelkesedésekkel, fegyvelmeztlen diákok, excentrikus kisasszonyok, kőbor lovagok, minők között a nihilisták típusait eddig leginkább vélték fölhalálni? Lehetőség-e, hogy az ilyenek csak magokban képesek lettek volna hónapokon át akadály nélkül mindazt a rendkívül munkát teljesíteni, melyet az ilyen természetű merénylet végrehajtása feltétlenül megkíván? Nem merül-e itt fel kénszerítő erővel az a gyanu, hogy éppen oly kezeknek kell a munkában közreműködnie, melyek hatalma a legnagyobb, melyek legkevésbé állhatnak ellenőrzés alatt is? Nem kell-e az összeesküvést keresni a csárának legbensőbb környezetében, ott legtitkosabb szentélyében, hol tökéletes biztonságot vél találni? Nem tartoznak-e közéjük a tábornokok, kikre a császár életének őrzete, palotájának felügyelete van bízva? Nem tartoznak-e közéjük a miniszterek és rendőrpáncsok, a kik a nihilisták látványának üldözni? Nincsenek-e nihilista összeesküvők a császári ház tagjai között is?

Melyik kérdés nincs megengedve, hol kell a sejtelennek megállania? Bizonyos, hogy itt az összeesküvők olyan fajával találkozunk, melynek még semmi elődje és

hason mása nincs a történelemben. Forradalmárok ezek, kiknek talán legkevésbé az erkölcsi és agitatori hatalmak, mert nem képesek semmi valódi népmozgalmat előidézni, de kiknek legtöbb tényleges és politikai hatalmak, mert megsemmisítik a legkorlátlanabb autokratia minden eszközeinek hatását. Mindenható császár, ki tehetetlen! Névtelen összeesküvők, kik mindenhatók!

De a császár élete csodálatosan újra mentve van. Negyvenöt embert sujtott el az iszonyu robbanás a földszinti teremben, az első emeleti étteremnek pallója beszakadt, de a császári család véletlen elkerüléséből még nem volt az étteremben egybegyűlése. Valóban az emberi képeket, melyet annyira megzavar a merényletek csodás művészete, még jobban megáll a csodás véletlen előtt, mely mindenkor a merényletek közvetlen sikerét megakadályozza. Ha a moszkvai vonaton a császári vagon végzetlenül pár perczel elö előtt nem sietett volna. Ha a téli palota éttermében a császári család véletlenül pár perczel az ebédnél nem késett volna! Mi minden következett volna be! De a véletlen öngyógyító mindenkor megsemmisítette azt a sikert, melyet példátlan leleményesség, rendkívüli bátorság, mondhatlan szívósság hónapokon át előkészítettek. És újra glóriák és tudományok fognak felzúdulni a nagy orosz birodalom minden templomában, a rabszolgák millió hálaímeit fognak felkúldeni az ég arháoz, az udvarok, a kormányok és az előkelő osztályok a világ minden részéből számlállatlan szerencsekiadvánataikat juttatják a megmentett császári családhoz. Mindez mit jelent? Szerencse, hála, vigasz mind keserü gyönyörű válnak a végzet poharában! Boldogtalan megmentett császár, kit nem robbantottak szét véres roncsokká nyugodt óhédelés közben, micsoda iszonyatos vendégeket látsz jövőben asztalodnál, elpusztíthatatlan örök rémeket, kik nem kérnek soha audienziát, feltartóztatás nélkül haladnak át az őrjállo katonákon, behatolnak a becsukott ajtókon félrelebbentik a néhez függönyöket, mintha maga a halálnak árnya jönné velök. A nemezisnek aligha lehet szörnyűbb büntetése, mint a csárának az ő szerencsés megmentése. Milyen kínosnak kell lennie rá nézve most számot vetni azzal, mit eddig tett és a mivel oly szomorú eredményeket idézett fel! Mennyivel kínosabbnak kell lennie számot vetni azzal, mit ezután tehet, hogy a szomorú eredményeket leküzdje! Huszonöt éves uralkodás jubileuma áll küszöbön, huszonöt év jubileuma Lengyelország csontozói, Törökország hullahalmjai és a szibériai áldozatok hótakarói felett, és a jövőben semmi más, mint egy iszonyatos hiába küzdelem! Az a kétségbeesés, melybe a merényletek a császárt hajták, lesz a nihilizmusnak legjobb szövetségese. Az üldözés és erőszak, mely a veszélyes mozgalom csirájában elfojtani akarja, lesz a legjobb táplálék, melyből gyors gyarapodásnak indul!

Budapest, febr. 18.

A országgyűlési függetlenségi körnek ma délelőtt 10 óráig tartott értekezletén, melynek tárgyat az 1880-ik évi államköltegetés képezte, Helfy Ignác benmutatta a függetlenségi párt által az általános vita folyamán benyújtandó határozati javaslat tervezetét. Az értekezlet beható eszmecsere után, melyben Helfy, Simonyi Ernő, Mocsáry József és többek részt, elfogadta a határozati javaslatot.

A határozati javaslatnak, melyet a ház elé mint már említettük — Helfy fog beterjeszteni, 3 főbb pontja van. Az egyik foglalkozik az ország pénzügyivel, a másik a belügyekkel, a 3. dik pedig a közös ügyekkel. A pénzügyekről szóló részben hangsúlyoztatik az, hogy a fenálló közjogi rendszer nemcsak az ország függetlenségét, önállóságát esorbitja meg, hanem azon kívül az anyagi téren is lehetetlenné teszi közgazdasági felvirágzásunkat s pénzügyeinknek rendezését. A jelen kormány különösen a pénzügyek rendezésére, az államháztartás egyensúlyának helyreállítására vállalkozott. A tények azonban azt bizonyítják, hogy dezartó annak, miszerint adósságaink megkiszáradtak, de azazra annak, hogy a befektetéseket teljesen beszűntették, az államháztartás mérlege mégis körülbelül ugyanaz a mi volt. A függetlenségi párt ebben álláspontjának fényes igazolását látja.

A belügyekkel foglalkozó részben ki van emelve, hogy a kormány és fusionsal pártja midőn megalkult, ígérte, hogy szabadelvű reformokat fog behozni, nemcsak hogy ígérte ezt, hanem meg nevére is felvette a „szabadelvű szót.” A tények azonban azt bizonyítják, hogy a „szabadelvű kormány” reformjai sem nem idősek, sem nem szabadelvűek, s a kilitásba helyezett reformok reakcionáriusok.

A határozati javaslatnak a közös ügyekkel foglalkozó részében felhozatik, hogy a jelen kormány elnöke, midőn kormányra lépett, kijelentette, hogy a közösügyes viszonyt mindig rossznak tartotta, s rossznak tartja. Ebből azt lehetett következtetni, hogy legalább is azok javítására fog törekedni. Az ellenkező történt. A közösügyek szaporítottak, kibővíttettek, a delegáció hatásköre az országgyűlés jogainak esorbitálásáig kitérítetnek.

Be van tehát bizonyítva, hogy a függetlenségi párt álláspontja helyes, avagy a fenálló alapon álló kormánynak működése az országra nézve káros, ennek folytán a függetlenségi párt e kormány iránt bizalommal nem viseltetik s az általa beterjesztett költségvetést általánosságban nem fogadhatja el. A pénzügyi bizottság által külön ajánlott határozati javaslatok közül azt, mely a fogyasztási adóknak nagyobb mérvű kihasználását célozza, az értekezlet nem fogadta el; ellenben a pénzügyi bíróságot felállítására vonatkozó helyes, valamint elfogadta a miniszteriumok, egyéb hivatalok, az országgház és különböző intézetek elhelyezésére emelendő épületekre vonatkozó határozati javaslatot is.

A pénzügyi bíróságot tárgyalva a párt nézetekinek előadásával Vidliczky József biztosi meg. Az ülés végén Nagy Ferenc két interpellációt jelentett be az alapítványi javak ügyében, az egyiket a közoktatási, a másikat az igazságügyi biztosihoz.

Minisztertanács tartott ma délelben a kereskedelmi miniszteriumban, mely egyebek közt, mint az „Országgyűlési Értesítő” írja, Szeged rekonstrukciójára kérdésével foglalkozott s az összes javaslatok felett megállapodásra jutott, úgy, hogy a kir. biztos előreláthatólag már márczius első felében azon helyzetben lesz, hogy Szeged városa törvényhatóságával közölheti, minő javaslatok fognak rekonstrukciójára nézve a törvényhozás elé terjesztetni. A táncosban Tisza Lajos kir. biztos is részt vett.

Az országgyűlési egyesült ellenzék mára hirdetett értekezletét holnap, f. hó 19-én d. u. 5 órakor fogja megtartani.

A pétervári merénylet.

A nihilisták újabb szörnyű merényletének hírért táviratozták az ezrek székvárosából.

Hetek óta hirdették a világ összes sajtójában, hogy a nihilisták az orosz nép zsarnokának téli palotáját fel akarják robbantani. Talpon voltak Oroszországnak a szabadság e nagy börtönének összes porokládái, folyton lesben állt a titkos rendőrök ezernyi hada. Fegyverben álltak a testőrzetek s a nihilisták mégis végrehajtották terveiket.

Oroszországban ma már minden ember vagy a rendőrség, vagy a nihilista forradalmárok szolgálatában van. S ugyalszik a nihilisták titkos hada erősebb, hatalmasabb, ügyesebb és vakmerőbb, mint a császár összes zsoldosai, mint az állami hatalomnak összes kőzegei.

Az orosz nép a nihilisták kelyhéből megízlelte a forradalom itálás s ez itél észak zord népet bűmlatos vakmerőség teszi. Azok, kik a nihilisták élén állnak, rettenetes elszántságu férfiak lehetnek. Minden lépten-nyomon a vérpad és Szibéria fenyegeti őket, százak jutnak közülök a hóhér kezébe, ezek a halálánál is borzasztóbb Szibériába, mégis nem nyugodnak, de esodáltra készülvén szobájuk haladnak céljuk felé. S hogy céljukat elérhessék, nem itörzök vissza a legpokolibb eszközöktől sem. Nem képesek megbuktatni a rendszert, halálra itélik tehát annak megszemélyesítőit. Nem képesek megtörni a zsarnokságot, halálit kiáltanak tehát a zsarnokra. A zsarnokot esodálatos szerencse védi, a merényleteket nem koronizza siker. Ők nem tágnak. — Az ember körülveszi magát egész szuronyerdővel, elő emparokézál. A nihilisták nem rettennek vissza. Alhatározzák, hogy a császár saját palotájában családja tagjaival egyetemben küldik a halál torkába. A kánátásnak a császár téli palotájának azon része alá, mely fölött a császári család nagy ebédli terme épült. Nehéz és rettenetes munkájának szerencsésen elvégzik: az akna keszzen van. A császár közvetlen környezetében, a téli palota személyzetében voltak szövetségeseik. Külömben nem fejezheték volna be e bűmlatos merész munkát. — Az akna felrobbanása készen van. Eljön a percz, midőn a császár és családja össze szokott gyülni az étteremben. Beáll az est homályja, az óra 7-ét üt saz orosz főváros lakóit rémítő dörgés ejti ijedelembe. A császár palotájában robbanás történt. A téli palota földszinti részében a főörzs szobája alatt történt a robbanás. Az akna közvetlen előrszoba alatt volt ássa, az őrszoba fölött pedig a császári család ebédli terme van. A robbanás az ebédli padozatban egy 10 lábnyi hosszú s 6 lábnyi széles nyílást szakí-

tott. Az őrségi szoba s a palota gázestövei szörnyen megrongáltak.

S mi történt a császárral? A császári család tagjai véletlenül elkeresve jöttek az ebédre s a robbanáskor még nem voltak a teremben. A császár és családja tehát sértetlenül maradt.

Ismét a véletlennek köszöni életét a császár. A nihilistáknak roppant szerencsétlenségük van. Még csak pár hét előtt, amint alkalmazzák a vasuti gátat, amely fölött a császárvégi vasuti vonatoknak át kellett volna haladni, az a „malőr”-jük volt, hogy előbb egész véletlenül egy más vonat haladt keresztül az alnakázott síneken s az akna ekkor robbant fel. Most ismét a véletlen állt a forradalmárok útjába. Ha az akna felrobbanása pár perczel későbbre van tervezve, akkor elvész a császár. S a császár halála lett volna tá a jel az általános forradalomra, mely lángba borította volna Oroszországot, hogy e láng leolvassza a népek millióitól a rabszolgaság bilinséit.

A császár tehát ismét megmentette a véletlen. Megmentette a véletlen még egyszer ki tudna nem utóljára-e? Mert az orosz forradalmárok esodálatos anyagból vannak gyurva. Azok a férfiak, kik itáig vitték a dolgot, azok nem fognak megállni a megkezdett úton. Ha balsikerek nem riasztítják őket vissza, nem fognak visszaretenni a további merényletektől sem. Ki irygnél a mindon oroszok hatalmas csárját? Melyik köldus nem boldogabb nála?

Ha megmenekült a császár, de a merényletnek mégis vannak áldozatai.

A főrség szobájában a finn-testőrzetnek katonái voltak őrségen. Ezek vére festi pirosra az orosz zsarnokság történelmében 1880. február 17-dikének történelmét. A testőrök közül az első jelentés szerint 35 megsebesült s ezek közül 5 már meg is halt. Az orosz hivatalos lap mai jelentése szerint pedig mint egy mai keleti pétervári távirat jelenti az őrségen lévő katonák közül 8-an megöltek és 45-en megsebesültek.

Ugyancsak a hivatalos lap szerint a hivatalos vizsgálat megkezdett. Az orosz nép el lehet készülve a legkíméletlenebb elfogatásokra. Hány árthatlan fog lakolni a szörnyű tettért.

Az eddig érkezett táviratok szerint ez történelme a legújabb nihilista merényletnek. Az orosz nép így készül a II. Sándor czár 25 éves uralkodási jubileumának megünnepléséhez. Szomorú jubileum!

A merényletről az új folyamában érkező újabb részleteket távirati rovattunkban adjuk.

Budapest, febr. 18.

A porosz képviselőházban ismét botrány történt, melyre vonatkozólag a következőket írják Berlinből: A képviselőházban a pénzügyminiszter költségvetésének tárgyalása alkalmával dr. Brül, centrumbeli képviselő emelt szót, s a hannoveri porosz systems fölött panaszokot. A mód — így szólott Brül — mely szerint a kormány a hannoveri népkönyvtárakat támogatja, nagyon jellemző a porosz kormányra Hannoverben követett rendszerére nézve. Honnan származnak az erre fordított összegek, arról hallgattok, mert szent Crispint minden célzásból óvni szeretném. A népkönyvtárban feltalálható Schmidt Nándornak Poroszország legújabb történelmét tárgyaló munkája, melyre nézve joggal kifogásolják a katasz-

AZ „EGYETÉRTÉS” TÁRCZÁJA.

A császár téli palotája.

A nihilisták legutóbbi páratlan merénylete óta Szent-Pétervár a világ közepe. Minden szem arra fele tekint s elképzeli lelkében a borzasztó robbanás színhelyét. Nincs ma érdekesebb épület a világon a — téli palotájánál.

A posványok helyén czári panaszra, czári tere szertartás épült Pétervár Európa legpomposzabb fővárosának egyike. A kényes izlés is alig bír betelni architektúrája remekelvéi s a Nevski-Prospect-e a legszebb utczának tartják a világon. Hogy Nagy Péter ez alkotása a természeti szépségeknek sincs híjával, arról meggyőződhetik az idegen, ha a sajtóságos derengést nyári éjnek egyikén meglátogatja a búvájos Neva-szigeteket.

A császári család az év nyolce hónapján keresztül a tegnapi óta minden ember által emlegetett téli palotájában lakik.

Ez egy óriási épület vörhenyes kővekből, melyek midőn a köbnyáron kikérülnek, akár — mint csak a fa, oly könnyen fagyhatnak, a szabad levegő azonban megkeményednek. Egy hid, mely a venezeti sóhajok hídjárja emlékeztet, a palotát egy régebbi épülettel, az u. n. „Eremitage”-val (remetek) köti össze.

A mostani téli palota már — hogy egy mondjuk — második kiadásra épült, mert volt egy régi téli palota is, melyet Erzsébet császnő uralkodása alatt egy Rastrelli nevű olasz építésmester épített. E palotának óriási terjedelme volt s hater embertől többen laktak benne. Egy czári udvari marsall nyíltan bevallotta, hogy ő nem tudja, hány terme és szobája van a palotának s ki minden lakik benne.

kedtek s nemesek baromfit, de még sertést is tartottak. E sajátságos telep eredetét onnan származtatják, hogy ott fóm a tetőn állandó tartózkodási helye volt az oly munkásoknak, kiknek az volt a kötelességük, hogy az ott elhelyezett nagy vízmedencékbe, ha befagytak, tüzes ágyugolyókat eresszenek s azoknak jegét fölolvasszák. Nem lehetetlen, hogy a tűz onnan eredt, hogy az ágyugolyók tüzesítésére szolgáló kemencék valamelyikét túlságosan befűtötték. Természetes, hogy az itt elhelyezett munkások aztán, nem igen tartva alkalmatlan látogatástól, itt fóm a magasban, oly könnyelműen igyekeztek berendezkedni, a mint csak lehetett s így történt, hogy a munkások gerendék föl húzák a kálkat össze magoknak a császár felett s hogy valamint a császár utolsó parasztja, úgy maga a császár is egy házban lakott a — sertésekkel.

A régi téli palota építésénél nyolczvezéres munkás dolgozott. Tán az egyiptomi piramisoknál se voltak többen. Belseje nagyszerű fenyvel volt berendezve s a tűz alkalmával elpusztult képek, szobrok, műtárgyak és drága butorok értéke kiszámíthatatlan.

A katasztrófa éjjel következett be s a katonaság és rendőrség csak a legnagyobb erőfeszítéssel akadályozhatta meg, hogy a nép a lángoló romokba ne rohanjon — nem azért, hogy fosztogasson, hanem, hogy menteni segítsen a császár tulajdonát. A katonák mindent elkövettek az irányban s Miklós császár, a ki a legnagyobb lelki nyugalmommal szemlélte az égést, oda lépett egy gránátos csapatához, mely minden erővel azon volt, hogy a falba beillesztett egy óriási tűkről kiemeljen s megmentsen, — s tudva azt, hogy a katonának nem akadályozhatta meg másképp az elreteszélyvel járó munkában, fogta a színházi látósvét s bele vágta a tűkör közepébe, úgy, hogy az ezer darabra tört. Aztán, miáltal a gránátosok horzdára csapák össze tenyereiket e borzasztó kár fölött, nevetve fordult egy adjuvánsához: „Ezek az ostobák elvetettek fogják kezékre tenni, hogy színházi látósvét-kirágyadják a lángokból; mondja meg nekik, hogy közejük lövetek, ha el nem takarodnak innen.”

Az u j téli palota egy év alatt készült föl. A császár előhivatott egy építésmestert, s azt mondta

neki, hogy tizenkét hónap alatt török-szakad el kell készülnie a munkával, máskülömben legyen elkészülve rá, hogy a legszigorúbb felölösségre vonatja. Miklós császár nem az ember volt, a kivel tréfnél lehetett, s a kikötött határidő után készen állt a palota s senkit nem kellett küldeni Szibériába.

Természetes, hogy ez a csoda nem eshetett meg óriási áldozatok nélkül. S ez áldozat nem csupán rubelemben, de emberlelben is értendő. A legcsikorgóbb muszka fölőlön haterzetű több munkás dolgozott a termekben, melyeket 30 Reaumur fokra fűtöttek, hogy hamarabb száradjanak a falak. Ha ezek a szegény emberek kiléptek a 30°-nyi melegből a 20°-nyi hidegbe, — természetesen, hogy nem egy nyomorult muszakra vált végzetessé a hőmérséknek ez 50°-nyi különbsége.

A téli palota felépítéséhez egy adoma kapcsolódik. Kevéssel a régi palotának lélegése után a császár végig kocsihoz az utcákon, mikor egy közporkor nagy szakállu ember, a kiskereskedők Szent-pétervártól ismert öltözetében, keresztlőt tört a néptömegben, egyenesen a császár hintójának rohant, egy bepeccselt csomagot dobott s egyszerűen elült. De bármilyen gyors volt is elintésze, a császár tisztán kivette a rejtélyes ember szavát: „A tyuska, más palotát építs magadnak!” Mikor a bepeccselt csomagot fölbonthaták, huszonöt rubelel érték bankjegyek találtak benne. Hirdetéseket, felhívásokat kültöttek szétjél, hogy a mystikus ajándékozó jelentkezzék, jutalmat töltsék ki, a ki fölfelezi: de soha még nyomára se akadtak.

Vajon e hitelenek mondot s több ízben közölt adoma nines-e valami összeköttetésben a téli palotában végbement merénylettel?

A téli palota egy óriási paralelogrammot képez, melynek főhomlokzata négyszázötven láb hosszúságu.

Sokszor hasonlították össze a madridi királyi palotával, csak hogy a téli palota a szép és széles Neva folyóra tekint, míg a spanyol királyok egykori rezidenciája arra a nyomorúságos, keskeny vizszalagra tekint, melynek neve Manzanetes. — Fényre, pompára bizonyosan a legnagyobbszabrt épületek egyike. Csodálatra ragadó részletei van-

nak, így az aranyalag gazdagon épített fehér márvány lépcsőház, a banketerem, mely a berlini régi királyi kastély nagy fehér éttermére emlékeztet, s a hol nyolczszáz ember a legnagyobb kényelemmel ekezhetik, — vagy a Szentgyörgy terem, mely egész muzeuma a carrari márványból készült pompás ornamentikai műveknek.

A téli palotában van egy nagyszerű esernak, mely tele van a legheirebb orosz hadvezérek olajba festett életnagyságu arcképeivel. E képek mind keret nélkül vannak bele illesztve a falba s különös hatást gyakorolnak a nézőre. A ki Szuvalov marczona képét látta, soha nem fogja elfelejteni, hát még a sokkal zordabb Barclay de Tolly arcát, melyet bátran valami kalmáknak tarthatni, a ki soha nem evett nyers lóhúsát egyebet.

Van a téli palotának egy jelentéktelen helyisége, melyet nem lehet értenetlen hagyani, ha e palotáról van szó. Egy kis, egyszerű szoba ez, csaknem szegényesnek mondható butorattal, a többi közt egy közönséges tábóri ágygyal, előfüggönyök nélkül. Itt történt az 1855. elején, hogy „Február tálbornok árulója leve”, vagy is a hol Miklós császár elhunyt, rövid betegsége után, melyet kezdetben egyszerű toroknyúlásnak tartottak. A szoba még ma is abban az állapotban van, mint volt akkor, midőn benne hatalmas lakója lelélt kiadta. Zsebkönyvét és keztyűjét egy széken fektet, egyenruhája az ajtó mögött egy s íróasztalán ott van még egy félbehagyott levél. Ott a toll is, melyvel a császár irni szokott és a viasz, melyvel pecsételt.

Ha a téli palotában különös alkalmakkor ünnepeit rendeznek, azoknak rendszerint nemzeti színezetet adnak. Megtalálni ott az orosz népviselet minden nemét, a paraszti tulipejt vagy is borködmönét, a kereskedő kalfanját és az izvojeski alacsony kalapját, a szarfalet és kakosnikot, mely öltöbki selyemből, csipkéből, ezüstszövetből és apró gyöngyökkel készült női fejdísz; nem egészen turban, nem is egészen korona, de valami a kettőből, hasonló a holdat mutató kerek pártához, melyet a héber proféta oly élesen ostoroz. Bizonyos ünnepe alkalmakkor a császár s minden udvarhölgye is fölteszi. Ezernyi tarka-tömeg csatangoló ilyenkor a téli palota csarnokaiban, termeiben. A lép-

esök tele vannak föl és alá tolongókkal. A folyosókon nem csak népesen öltözött, de valódi népalakokat is látni, mivel a császári család megengedi, hogy az udvar ünnepeiben a nép is megjelenjenk mint néző.

Midőn a czarewna nőüt ment az angol királyi hercegrehez, s Ferencz József császárral királyi szentpétervári látogatása alkalmával a téli palota valóságos fűder palota volt a fényesebbnél fényesebb ünnepek egész sorától. A hangverseny-terem báteremmé, a báterem előlévelő volt alakítva. A hangversenyterem mögött a híres malachiterem is nyitva volt, melynek boldozatát malachit oszlopok tartják, s melyben egy óriási váza van elhelyezve. Messé látományt tárult a nézők elé, midőn a hangversenyterem háterében a két nagy szárnyas ajtó kinyílt. A tizezer gyertya által megvilágított nagy Nikolai-terem pálmagittelt volt ávarasolta s hétszáz személyre várt a pálmák alatt danson terített asztal. Az az, hogy apró kerek asztalok, melyek mellett négy-hat tagu társaságok foglaltak helyet. Minden kis asztal fölé egy-egy pompás palma borult, melynek a közepetgerpartján se látni külön páldányokat. A császárok valamivel nagyobb asztala a terem közepén volt elhelyezve. A pálmák közé pompás pázsittal, virággyakkal, ritka bokoreszerjékkal volt kitöltve, közbe kinecselt érszobrok és műtárgyak, porcellanak, bronzok majolikák. Az asztalokon filatos rózsák, szegfű és jáczimból fűzött óriási csokrok képeztek az asztaldiszítés néhez vezetését idegenekben, a falak tele vadászati jelvényekkel. Az ezüstenemű remek páldányokban volt képviselve s művészi kivitelével bámulatra ragadta az ahhoz értokek.

A téli palotát, mint mondtuk, hid köti össze az eremitage-val, Katalin császnő regényes kéjálkával, melyet az 1837-iki tűz megkimélt s most abban az állapotban van, mint a minőben a kalandokat annyira szerető uralkodónő idejében volt.

Hogy a téli palotának tulajdonképp melyik termében történt a táviratlag jelzett robbanás, az körülmenyesében az eddigelő beérkezett tudósításokból meghatározni alig lehet. A császár ebédje bizonyára nem tartozik a nagy ünnepekhez fentartott termék közé. Egyébiránt arról bizonyosan mihamar érkezni fog kimerítő tudósítás.

